

Către

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DOSAR NR. 2794D/2017

Termen : 18.06.2020

Subsemnatul, **NIȚĂ CRISTIAN MARIUS**, (...), depun prezentul

MEMORIU

prin care arăt că susțin excepția de neconstituționalitate a art. 539 alin. 2 Cod proc.pen. 2010 și vă solicit să o admiteți, întrucât acest text vine în contradicție cu art. 52 alin. 3 din Constituția României revizuită dacă se interpretează în sensul în care persoana arestată preventiv în cursul procesului penal, deși achitată la finalul procesului, nu beneficiază de despăgubiri în cazul în care nu s-a statuat expres asupra nelegalității arestării preventive.

Examinând fișa privind jurisprudența Curții Constituționale în urma accesării pe cale electronică a dosarului cu numărul de mai sus, am observat că au mai fost pronunțate patru decizii de respingere a excepției de neconstituționalitate a art. 539 alin. 2 Cod proc.pen. 2010.

Vă rog însă să observați că toate aceste decizii au fost pronunțate **anterior** deciziei nr. 15/18.09.2017 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, pronunțată într-un recurs în interesul legii, prin care instanța supremă a decis că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 539 alin. 2 din Codul de procedură penală, caracterul nelegal al măsurilor preventive privative de libertate trebuie să fie constatat explicit prin actele jurisdicționale prevăzute în cuprinsul acestuia, iar hotărârea judecătorească de achitare, prin ea însăși, nu poate constitui temei al stabilirii caracterului nelegal al măsurii privative de libertate. Apare astfel ca evident faptul că, în prezent, aceasta este interpretarea oficială a art. 539 alin. 2 Cod proc.pen., obligatorie pentru toate instanțele judecătorești din România.

În punctul de vedere exprimat de Statul Român față de excepția de neconstituționalitate se arată, la pag. 3, că, în cazul în care, prin hotărârea de achitare, nu s-a constatat nelegalitatea măsurii arestării preventive, pentru activarea dispozițiilor art. 539 Cod proc.pen. 2010, se impune ca

nelegalitatea detenției preventive să fie constatată printr-un demers judecătoresc separat, ulterior hotărârii de achitare.

Apoi, prin decizia nr. 48/16.02.2016 a Curții Constituționale (pct. 12), s-a reținut că instanța de judecată, care se pronunță prin hotărâre definitivă asupra cauzei penale, are obligația de a stabili caracterul nelegal al măsurilor preventive privative de libertate, acest aspect fiind reținut și prin deciziile ulterioare (pct. 16 din decizia nr. 179/29.03.2016, pct. 15 din decizia nr. 271/10.05.2016 și pct. 16 din decizia nr. 133/09.03.2017).

În lumina acestui considerent al instanței de contencios constituțional, văzând și punctul de vedere al Statului Român cu privire la excepția de neconstituționalitate, am solicitat instanței penale printr-un demers judiciar, ulterior hotărârii de achitare, să se constate nelegalitatea măsurii arestării preventive pentru perioada 06.06.2000-25.04.2001, dat fiind faptul că hotărârea definitivă de achitare a subsemnatului nu constată și aceasta.

Demersul meu de obținere din partea instanței penale a unei hotărâri, prin care să se constate nelegalitatea măsurii arestării preventive pentru perioada menționată mai sus, a rămas fără rezultatul dorit de mine, deoarece, prin sentința penală nr. 173/19.11.2018 a Tribunalului Alba (dosar nr. 2366/107/2018), mi-a fost respinsă cererea. Am contestat această hotărâre, însă, prin decizia penală nr. 88/03.10.2019 a Curții de Apel Alba Iulia, mi-a fost respinsă calea de atac, în considerentele acestei decizii (pag. 10) reținându-se, printre altele, că **nu există, raportat la legislația în vigoare la acest moment, nicio altă procedură judiciară, în cadrul căreia să se poată stabili, ulterior rămânerii definitive de achitare, dacă privarea de libertate anterior rămânerii definitive a hotărârii de achitare, a avut sau nu caracter legal.**

De aici reiese existența unui cerc vicios, câtă vreme, pentru a obține despăgubiri pentru arestare nelegală, am nevoie de o hotărâre a instanței penale, care să constate nelegalitatea arestării, iar, ulterior rămânerii definitive a hotărârii de achitare, **instanța penală refuză să mai analizeze o cerere formulată în acest sens de către fostul inculpat achitat.**

Practic, statul român nu asigură niciun remediu juridic pentru asigurarea accesului la instanță în vederea analizării caracterului legal sau nelegal al arestării dispuse în cursul procesului penal, după pronunțarea unei hotărâri definitive de achitare a inculpatului arestat preventiv, în condițiile în care hotărârea de achitare nu statuează și asupra acestui aspect.

De altfel, am și afirmat în motivarea prezentei excepții de neconstituționalitate că, în interpretarea actuală dată de instanța supremă, textul art. 539 alin. 2 Cod proc.pen. va permite săvârșirea de abuzuri în

cursul procesului penal, ce se vor concretiza în privări arbitrare de libertate, de vreme ce, și în situația achitării persoanelor vizate de privarea de libertate, statul nu va răspunde patrimonial, **pentru că nicio instanță penală nu va fi dispusă să pronunțe o hotărâre care să constate caracterul nelegal al măsurii arestării preventive.**

Iată, deci, că există suficiente elemente noi, care au intervenit după pronunțarea deciziilor Curții Constituționale, la care se face referire în fișa de jurisprudență, elemente care, în opinia mea, trebuie să fie de natură a modifica jurisprudența Curții.

Nu în ultimul rând, mai trebuie avut în vedere un aspect extrem de important, care trebuie să fie relevant pentru modificarea jurisprudenței Curții Constituționale.

În toate deciziile enumerate în fișa de jurisprudență, Curtea Constituțională reține că dispozițiile art. 539 alin. 2 din Codul de procedură penală sunt similare prevederilor art. 504 alin. 3 din Codul de procedură penală din 1968.

În același timp, și dispozițiile art. 539 alin.1 din Codul de procedură penală sunt similare prevederilor art. 504 alin. 2 din Codul de procedură penală din 1968, având în vedere modificările repetate ale acestui din urmă cod.

Or, după cum am arătat în excepția de neconstituționalitate invocată cu privire la art. 539 alin. 2 Cod proc.pen. 2010, în considerentele deciziei nr. 255/20.09.2001 a Curții Constituționale, referitoare la excepția de neconstituționalitate a art. 504 alin. 2 Cod proc.pen. vechi, a statuat, printre altele: ”... *textul este neconstituțional în măsura în care este înțeles - contrar prevederilor art. 48 alin. (3) din Constituție - că nu are dreptul la repararea pagubei persoana împotriva căreia s-a luat o măsură preventivă, iar ulterior a fost scoasă de sub urmărire sau a fost achitată în temeiul oricărui dintre cazurile de achitare prevăzute de Codul de procedura penală*”.

Prin urmare, față de cele arătate, solicit admiterea prezentei excepții de neconstituționalitate, pentru că, altfel, se pune întrebarea: Când a avut dreptate Curtea Constituțională, în anul 2001 sau în prezent?

Anexez prezentului memoriu decizia penală nr. 88/03.10.2019 a Curții de Apel Alba Iulia, la care am făcut referire mai sus.

NIȚĂ CRISTIAN MARIUS

Către

**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
DOSAR NR. 2794D/2017**

Termen de pronunțare : 29.09.2020

Subsemnatul, **NIȚĂ CRISTIAN MARIUS**, cu domiciliul procesual ales la **CABINET AVOCAT ZEILER CRISTIAN** din Deva, str. Călugăreni, nr. 29, jud. Hunedoara, vă depun prezentele

NOTE SCRISE

prin care susțin excepția de neconstituționalitate a art. 539 alin. 2 Cod proc.pen. 2010 pentru toate motivele invocate în susținerea acesteia, care au fost cuprinse atât în notele depuse în fața Tribunalului Dolj, prin care a fost ridicată excepția, cât și în memoriul depus pentru termenul din 18.06.2020.

Consider că se impune admiterea excepției de neconstituționalitate a textului de lege menționat mai sus în raport de art. 52 alin. 3 din Constituția României revizuită, pentru a se da posibilitatea tuturor persoanelor, care au fost arestate preventiv în cursul procesului penal, să beneficieze de despăgubiri dacă au fost achitate la finalul procesului, fără să mai aibă nevoie de vreunul din actele jurisdicționale enumerate la art. 539 alin. 2 Cod proc.pen.

Ați putut observa din actele dosarului faptul că, ulterior rămânerii definitive a hotărârii de achitare, instanța penală refuză să mai analizeze o cerere privind constatarea nelegalității măsurii arestării preventive formulată de către fostul inculpat achitat, deoarece nu există, raportat la legislația în vigoare la acest moment, nicio altă procedură judiciară, în cadrul căreia să se poată stabili, ulterior rămânerii definitive de achitare, dacă privarea de libertate anterior rămânerii definitive a hotărârii de achitare, a avut sau nu caracter legal (conform deciziei penale nr. 88/03.10.2019 a Curții de Apel Alba Iulia).

Dacă ne întoarcem puțin în timp, ne amintim că fostul judecător al Curții Constituționale, domnul Toni Greblă, a fost reținut timp de 24 ore de către D.N.A. la data de 10.03.2015 pentru presupuse infracțiuni de corupție, petrecând acest timp în arestul Poliției Capitalei, iar, la data de 27.06.2019, a fost achitat definitiv de Înalta Curte de Casație și Justiție pentru toate acuzațiile formulate împotriva sa. Or, în lumina interpretării deciziei nr. 15/18.09.2017 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, pronunțate într-un recurs în interesul legii, domnul Toni Greblă nu poate solicita

despăgubiri pentru cele 24 ore de privare de libertate, în pofida faptului că a fost achitat, dacă nu a statuat niciun organ judiciar cu privire la nelegalitatea detenției sale.

În același timp, să nu uităm de cazul unui timișorean, pe nume Alexandru Ioan Riti, mediatizat de asemenea în presă ca și cazul domnului Toni Greblă, timișoreanul fiind arestat preventiv timp de 283 zile pentru omor, la finalul procesului penal el fiind achitat de Tribunalul Timiș, soluția de achitare fiind menținută de Curtea de Apel Timișoara. După finalizarea procesului penal, timișoreanul Alexandru Ioan Riti a solicitat despăgubiri pentru perioada petrecută în arest, dar acțiunea i-a fost respinsă tocmai pentru că nicio instanță penală nu a statuat și asupra nelegalității măsurii arestării preventive, și asta anterior deciziei nr. 15/18.09.2017 a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Și cazuri din acestea sunt multe în această țară, cu oameni care au ajuns în arest preventiv, iar apoi au fost achitați, dar nu pot beneficia de despăgubiri dacă nu s-a constatat și nelegalitatea arestării preventive.

După ce că omul petrece luni de zile, chiar ani, în arest preventiv, și la finalul procesului penal este găsit nevinovat și, deci, achitat, și nu poate beneficia de despăgubiri, care să-i acopere cât de cât prejudiciul de imagine suferit, este pur și simplu INECHITABIL.

De aceea, vă rog, onorați magistrați ai Curții Constituționale, să faceți dreptate în sensul de a da posibilitatea cetățenilor acestei țări, care au fost arestați preventiv, și ulterior achitați prin hotărâri penale definitive, să solicite despăgubiri instanțelor fără a fi condiționați de existența vreunui dintre actele jurisdicționale enumerate la art. 539 alin. 2 Cod proc.pen. Pentru aceasta, singura modalitate este să declarați neconstituțional art. 539 alin. 2 Cod proc.pen. 2010 în interpretarea dată prin decizia nr. 15/18.09.2017 a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

NIȚĂ CRISTIAN MARIUS